

HEEMKUNDIGE VERENIGING

DE GONDE

België-Belgique
PB
9090 Melle I
36013

P003959

Jaargang 40 - 2012 nr. 3

driemaandelijks uitgave

ISSN 0770-0393

UITGEGEVEN IN SAMENWERPING MET HET GEMEENTELIJK MUSEUM MELLE

De plechtige onthulling van het monument, een creatie van de Melse beeldhouwer Jules Vits, geschonken door de oud-leerlingen aan het College van de Paters Jozefieten te Melle naar aanleiding van de viering van het 75-jarig bestaan van deze eminente onderwijsinstelling op maandag 8 juli 1912.

Bestuur van de Heemkundige Vereniging De Gonde

ere-voorzitter: Paul Den Haese
voorzitter: Daniël Lemmens, Schauwegemstraat 9, 9090 Melle - 09 252 40 87
ondervoorzitter: Ginette Desmet, J.Van Crombrugghestraat 30, 9000 Gent - 09.223.97.87
Oscar De Backer, Tuinstraat 71, 9090 Melle - 09.230.27.28

penningmeester: Jan Olsen, Brusselsesteenweg 353, 9090 Melle - 09.252.42.60

conservator/
archivaris: idem

ere-conservator/
archivaris: August De Baets

bestuursleden: Luc De Ruyver, Apostelhuizen 8A, 9270 Laarne (Kalken) - 09.345.47.88
Bart Muylaert, Oude Brusselseweg, 41 9090 Melle - 09.231.57.23
Koen Pauweis, Kloosterstraat, 46 9090 Melle - 09.252.21.58
Rolande Van Heden, Kwatrechtsesteenweg 93, 9230 Wetteren - 09 366 28 00

Ruiladres

Gemeentelijk Museum, Archief & Documentatiecentrum
Brusselsesteenweg 393-395
9090 Melle

website : <http://www.degonde.be>
e-mail : info@degonde.be

Lid worden van de Heemkundige Vereniging De Gonde kan

door storting van minimum 10 € (gewoon lid)
door storting van minimum 15 € (steunend lid)

op bankrekeningnummer : 448-3586321-38
IBAN: BE24 4483 5863 2138
BIC: KREDBEBB

van de Heemkundige Vereniging De Gonde
p/a Brusselsesteenweg 393
9090 Melle

Leden en steunende leden ontvangen regelmatig ons tijdschrift "De Gonde", boordevol informatie over de geschiedenis van Melle en haar deelgemeente Gontrode.

Alle artikels worden gepubliceerd onder de verantwoordelijkheid van de auteur.
Overname van teksten enkel toegestaan na goedkeuring van de auteur en met vermelding van bron en auteur.

Woord vooraf,

Centraal in dit nummer is de bijdrage van onze voorzitter over **het monument in het jaar 1912** (precies 100 jaar terug) op **het College van de Paters Jozefieten te Melle** geplaatst naar aanleiding van het toenmalig 75-jarig bestaan van deze eminente onderwijsinstelling. Het kunstwerk is een prima werk van onze Melse **beeldhouwer Jules Vits**, aan wiens leven en werk in ons gemeentelijk museum een aparte en unieke afdeling is gewijd. We herinneren onze lezers er meteen aan dat wij in ons aanbod van **gedigde cultuurwandelingen** voor groepen er een hebben steken met betrekking tot vermelde Melse beeldende kunstenaar. Er wordt gestart met een bezoek aan het voornoemd museum gevolgd door een wandeling in het centrum van Melle alwaar halt wordt gehouden bij de vele uitgevoerde werken van Jules Vits in de publieke ruimte van onze gemeente.

Aan onze leden willen we ook graag mededelen dat **het genealogische luik binnen het Gemeentelijk Archief en Documentatiecentrum** sinds kort ondersteund wordt door onze nieuwe partner, **de vzw Werkgroep Genealogie Melle (WGM)**, op deze wijze blijft de mogelijkheid voor familiekundig onderzoek ook in de toekomst te Melle verankerd. Wenst u van de verdere activiteiten van deze vereniging op de hoogte te worden gehouden, dan kunt u zich gratis abonneren op **"Nieuwsflits"** een elektronische nieuwsbrief. Een eenvoudige vraag via een mailtje op volgend adres: lucderuyver@skynet.be is voldoende.

In het kader van de werking van **de erfgoedcel De Viersprong/Land van Rode** loopt er een project rond het thema mobiliteit in onze contreien, dit onder de titel **"Tracé Travak"**. Lien Ceuppens is er de voortrekker van. Op donderdag **22 november eerstkomend** wordt in het spiksplinternieuwe gemeenschapscentrum De Kluize te Oosterzele **een lezing "Van Franschmans en Walenmannen" georganiseerd**, spreker van dienst is de bekende **auteur Dirk Musschoot**. Nadere gegevens over deze activiteit vindt u verderop in voorliggend nummer.

Naar aanleiding van de jaarlijks georganiseerde herdenking van de geboortedag van wijlen de priester-dichter Anton van Wilderode, werd dit jaar **de "Herdenkingsprijs Anton van Wilderode"** in het gemeentehuis van Moerbeke **uitgereikt aan onze voorzitter, Daniël Lemmens**. Vele jaren reeds is hij de promotor en initiatiefnemer van diverse activiteiten rond de figuur en het werk van voornoemde Vlaamse literaire voorman, wij verwijzen hier dan ook even naar de tentoonstelling **"Een huis, een havenlicht ..."** (*de kunstcollectie van Anton van Wilderode te gast in Melle*) vorig jaar in zaal Transept van het P. C. Caritas. Aan de relatie van de dichter met onze gemeente werd er in het verleden tevens heel wat aandacht besteed, ook in ons eigen heemkundig tijdschrift. Kers op de taart was de onthulling in juni 1995 van het literaire monument **'de Poëzierotonde'**, waarin ook een gedicht van Anton van Wilderode is opgenomen, de dichter was er trouwens ook op aanwezig (zie foto hieronder).

Aan de **verschillende projecten betreffende lokale geschiedenis te Melle** wordt gestadig verder gewerkt. Bij tijd en boterham, zoals men zegt, krijgt u nieuws van de concrete resultanten. Tot slot wensen we u, beste lezer, veel leesgenot.

Jan Olsen

Aankondiging lezing

Van Franschmans en Walenmannen: Dirk Musschoot vertelt.

Vanaf het ontstaan van België tot in de jaren 1970 trokken mannen (en soms vrouwen) elk jaar naar Frankrijk om er in de bieten, ast of steenbakkerijen te gaan werken. Op het hoogtepunt van de seizoenarbeid verlieten zo'n 40.000 mensen tijdelijk de streek op zoek naar (beter betaald) werk. Zuid-Oost-Vlaanderen, waartoe het Land van Rode behoorde, leverde de meeste seizoenarbeiders.

Het verhaal van de bieten- en walenmannen maakt deel uit van onze geschiedenis en die van het Land van Rode. Een geschiedenis waarover niet veel mensen meer kunnen getuigen. Om dit cultureel-erfgoed levend te houden, organiseert Tracé Travak op **donderdag 22 november 2012** een avond over de *Franschmans en Walenmannen*.

De avond gaat door in zaal **Foyer** van het nieuwe gemeenschapscentrum **De Kluize te Oosterzele**. Om 19u gaan we van start met een korte **documentaire** over de seizoenarbeiders. Vervolgens zal auteur **Dirk Musschoot** vanaf 20u in geuren en kleuren aan de hand van lichtbeelden en waargebeurde verhalen van streekgenoten de geschiedenis van de Fransmans vertellen.

Gezocht!

Tracé Travak is op zoek naar foto's (ouder dan 1970) en getuigenissen. Heb jij **foto's** van je eerste wagen? Zitten er in jouw familiealbum foto's van ritjes met een brommer of fiets? Heb je een foto van de bus, tram of trein die je nam? Alle foto's die met mobiliteit te maken hebben zijn welkom!

Heb je geen foto's maar ken je een tof **verhaal**? Weet je nog hoe het was in de tijd van de gyrobus? Deed je (of jouw vader of oom) destijds de campagne in Frankrijk? Herinner je je nog de eerste keer alleen op de E40? Heb je (geen) heimwee naar de dagelijkse pendel op Brussel? Fiets je soms nog je oude route naar het werk? Al deze verhalen en vele anderen over mobiliteit zijn van harte welkom!

Wil je meer informatie over de avond, het project Tracé Travak of de erfgoedcel Viersprong Land van Rode?

Geef een seintje aan Lien via 09 363 88 53, lien.ceuppens@4sprong.be of kom gerust eens langs in het Erfgoedhuis te Moortsele (Sint-Antoniusplein 10, 9860 Oosterzele).

Uit de geschiedenis van het college: honderd jaar geleden

door Daniël Lemmens

In 1912, nu precies 100 jaar geleden, grepen er grote feestelijkheden plaats met de viering van het 75-jarig bestaan van het college. Dit nam 3 dagen in beslag: 7, 8 en 9 juli en viel samen met de kermisdagen in de gemeente. Bij die gelegenheid schonk het college bonnen aan de armen voor de aankoop van vlees en krentenbrood.

Deze feestelijke driedaagse werd ingezet met een hulde aan pater overste Romain De Saedeleer. Op deze jaarlijkse viering werden door de leerlingen toespraken gehouden in het Frans, Nederlands en Latijn. Deze traditie bleef

bestaan tot in de tachtiger jaren van de vorige eeuw. Het eerste deel van de jubileumcantate, gecomponeerd door muzikleraar Emiel Hullebroeck, werd opgevoerd. Zondag 7 juli werd een echte muzische en literaire dag, dit met de voorstelling van het toneelstuk in 5 delen "l'Aiglon" van Edmond Rostand. Heel wat oud-leerlingen waren aanwezig en konden genieten van de prachtige decors, historische kostumering en de verzorgde taal van de acteurs.

Het hoogtepunt viel op maandag 8 juli want dan onthulde men het herdenkingsmonument aan de oprijlaan van het college. Hieraan besteedde men zeer veel aandacht. Een organisatiecomité onder leiding van Joseph Adolphe Servais, voorzitter van de oud-leerlingenbond, werd belast met de oprichting van het monument. Zij brachten 12.350 fr. samen, geschonken door 693 personen. Als herinnering kregen zij het gedenkboek "Maison de Melle, 1837-1912", waarin ook hun namen werden opgenomen.

Receptie aan het station.

Het werd een dag om nooit te vergeten. Men startte met een herdenkingsmis voor overleden leden van de oud-leerlingenbond en leraars in de kapel van het

Receptie aan het gemeentehuis

door burgemeester baron Léon van Pottelsberghe de la Potterie, schepenen en gemeenteraadsleden. Hier werden toespraken gehouden door de heer burgemeester en Joseph Adolphe Servais met de gebruikelijke felicitaties en bedankingen. Het moet ons niet verwonderen dat er heel wat nieuwsgierige dorpelingen stonden te kijken naar die vreemde stoet van heren met hoge hoeden en vlaggen van zoveel verschillende landen. Op een paar plaatsen van de gemeente stonden ook erebogen opgesteld met speciale opschriften.

Zo vonden

we in de Stationsstraat, nu Gemeenteplein, "Echte Wissenschaft und Tugende sucht unsere Jugend", "Sincere Cordial Welcome", "Heil aan de roemvolle bewerkers van het Vrij Onderwijs", "Honneur aux Vaillants Propagateurs de l'Enseignement libre". Aan het gemeentehuis "Melle zwaait hier vreugdevol zijn rijkste feestbanieren bij uw plechtig jubelvieren" en aan de ingang van het college "Chers Mellistes, un Salut Cordial".

Baron Léon van Pottelsberghe

Genodigden w.o. de provinciegouverneur, magistraten, politici, militairen, leerlingen en oud-leerlingen verzamelden zich vervolgens rond het herdenkingsmonument dat in een doek gehuld was. Het openingswoord werd gehouden door advocaat Paul Quintin, ondervoorzitter, die een historisch overzicht gaf over het college, gevolgd door voorzitter Joseph Adolphe Servais, die vooral de gehechtheid en de dankbaarheid ten opzichte van het college behandelde. Ten slotte werd het monument onthuld terwijl een kanonsalvo dit merkwaardige evenement begeleidde gevolgd door onze nationale hymne en het zingen van een aangepaste tekst op de tonen van "On y revient toujours". Pater Overste besloot deze plechtigheid met een dankwoord aan allen die instonden voor de oprichting van dit monument en vermeldde in het bijzonder de Melse kunstenaar Jules Vits. Dit kunstwerk is een synthese van 75 jaar Jozefietenonderwijs in Melle. De woorden "SCIENCE", "INDUSTRIE" en

college. Hierna begaven de leerlingen zich naar het spoorwegstation van Melle waar Samuel Bette, in hun naam, de genodigden en oud-leerlingen verwelkomde. Vervolgens vertrok een stoet doorheen de bevestigde straten van de gemeente. Op kop liep de gemeentelijke fanfare gevolgd door twee leerlingen met de nationale en pauselijke vlag, alsook 23 buitenlandse leerlingen met hun respectievelijke nationale vlag, wat een kleurrijk tafereel opleverde. Vooraan reden twee vierwielige koetsen(landauers) waarin plaats genomen hadden E.P. Félix Vlieghe, algemeen overste van de Jozefieten, luitenant-generaal op rust Félix Daelman, erevoorzitter van de oud-leerlingen, Joseph Adolphe Servais, voorzitter van de oud-leerlingen, luitenant-generaal de Seliers de Moranville, senator Ch. Van Vreckem, L. Gheeraerds, burgemeester van Aalst en Victor Van Landeghem, voorzitter van de "Mutualité Melliste". Om 11u kwam de stoet aan op het gemeentehuis (vandaag het Gemeentelijk Museum) waar ze ontvangen werden

"COMMERCE", gegrift in het monument, verwijzen duidelijk naar de onderwijsdoelstellingen waarin het college baanbrekend werk had verricht. Bovenaan prijkt de buste van de stichter van de congregatie en van het college, kanunnik Constant Van Crombrughe, met daaronder de namen

van de eerste oversten en een speciale vermelding van E.P. Bernardin, de stichter van de alom bekende musea van het college. Op de voorzijde bemerken we tevens het embleem van de school, de bijenkorf met de tekst "On y revient toujours". Daaronder staat een feestende figuur met een laurierblad in de hand terwijl aan de voeten een wereldbol is afgebeeld als symbool van de internationale gerichtheid van de school. Twee leerlingen flankeren dit geheel en kijken

vertuwend de toekomst tegemoet. Onderaan is een herdenkingsplaat aangebracht

met de vermelding "A la Maison de Melle, ses élèves et anciens élèves reconnaissants". Kanongebulder kondigde het einde van deze indrukwekkende plechtigheid aan waarna in de kapel het Te Deum werd gezongen.

's Middags had het traditionele banket plaats met niet minder dan 700 aanwezigen. Het werd een drievoudig spektakel van culinaire geneugten met muzikale en literaire ingrediënten, een optreden van het leerlingenorkest en -koor o.l.v. Emiel Hullebroeck. Een reeks toasts werd uitgesproken. Hierbij viel een merkwaardig pleidooi op van de oud-leerling Cavadino die pleitte voor meertaligheid en zelf in het Frans, Engels, Duits en Nederlands zijn thema: "Zooveel malen is men man, als men talen spreken kan" ontplooid. Ter ere van de buitenlands studenten voerde men de hymnen uit van de 23 verschillende landen die op het college aanwezig waren.

Dit grandioze feest werd besloten met een onvergetelijk vuurwerk.

Het herdenkingsmonument heeft 100 jaar de tand des tijd doorstaan en is nu aan renovatie toe. De oud-leerlingenbond die aan de basis lag van de oprichting, zal dit project helpen financieren.

Daarom worden er allerlei initiatieven genomen om fondsen te verzamelen zodat volgend jaar dit symbool van de bijzondere geschiedenis van het college een nieuw leven kan krijgen.

De genodigden in het college.

DE GONDE OOK DIGITAAL VANAF 2013

Vanaf het jaar 2013 zal de mogelijkheid worden geschapen om ons heemkundig tijdschrift De Gonde ook digitaal te ontvangen zijn, uiteraard zal een lagere abonnementskost hieraan verbonden zijn, verdere praktische gegevens zal u in het nummer 4 van de lopende jaargang worden verstrekt.

Heemkundig Nieuws

door Jan Olsen

In memoriam: John Buydens, een eminent medewerker aan het Gemeentelijk Archief en Documentatiecentrum te Melle, is niet meer.

Op zaterdag 4 augustus laatstleden nam een afvaardiging van het Gemeentelijk Archief en Documentatiecentrum Melle en de Werkgroep Genealogie Melle vzw afscheid van een van haar actiefste medewerkers, met name John Buydens (° te Aalst op 27 januari 1926 en overleden in zijn geliefd Sint-Antelinks op 29 juli 2012).

John (geboren als Jan, Herman, Fernand) Buydens was van opleiding boekhouder, doch wij kennen hem vooral als een van de pioniers in het Vlaamse televisielandschap, hij schreef een vijftal scenario's voor afleveringen van het onnavolgbare 'Schipper naast Mathilde', die in de jaren 1960 een mega succes kende bij het Vlaamse publiek. Achter de schermen van meerdere quizprogramma's was John de man die tot 1986 het materiaal leverde.

Hij ontpopte zich ook als toneelauteur en vertaalde in die context meerdere stukken van o.a. Molière. Hij was ook een tijd bestuurslid en spelend lid van de toneelgroep Tijd in Aalst. Als gelegenheidsdichter en humorist stond hij in zijn brede vrienden- en kennissenkring hoog aangeschreven. Talloze keren kon hij de medewerkers van het Gemeentelijk Archief en Documentatiecentrum te Melle vergasten op een leuke en hartverwarmende vertelling of anekdote. Wie erbij was op de viering van de 90ste verjaardag van August De Baets, enkele jaren terug, herinnert zich zeker nog het zeer gesmaakte dichtwerk vol kwinkslagen van John. Hij was tevens in 1977 de auteur van het boekwerk "Groot Systematisch en Klankalfabetisch Rijmwoordenboek". Vanaf 1990 startte hij zijn opzoekingen in verband met zijn stamboom en kwartierstaat, meer dan twintig jaren geleden werd hij een vaste bezoeker aan het Gemeentelijk Archief en Documentatiecentrum te Melle.

Voor de genealogen onder ons was hij sinds 1996 een gedreven medewerker. Tienduizenden gegevens heeft hij ingevoerd in de computer. Ook al had hij de laatste jaren het lichamelijk behoorlijk moeilijk, hij bleef zich dagelijks inzetten. Met heel veel respect voor zijn moed en doorzetting hebben wij dit geweten en gewaardeerd.

John is ook de auteur van o.a. het lijvig boekwerk: "Bewerking van het geschied- en aardrijkskundig woordenboek der Belgische gemeenten van Eugène De Seyn" (569 pagina's).

Met John verliezen wij een belangrijk en zeer gewaardeerd medewerker, ook een vriend. Aan zijn echtgenote, aan zijn kinderen, schoonkinderen, kleinkinderen en zijn gehele familie bieden wij nogmaals onze diepmenselijke gevoelens van medeleven aan, ook vele woorden van troost. Dankbaar zullen we hem blijven voor zijn inzet en voor wat hij ons naliet, ook voor al het mooie aan hem die in onze herinnering mag blijven verder leven.

Overleden leden van onze heemkundige vereniging:

Regina François overleed te Gent op 23 juni 2012, de uitvaartdienst werd gehouden in de Sint-Martinuskerk te Melle op 27 juni. Over haar vader, een bekend componist schreven we een bijdrage in De Gonde jg. 18 (1990) nr. 2, dit naar aanleiding van de tentoonstelling "Er zit muziek in".

Roger De Frenne overleed in het Woon- en Zorgcentrum Kanunnik Triest te Melle op 29 juni laatstleden, ook zijn uitvaartdienst werd gehouden in de Sint-Martinuskerk te Melle, dit op 7 juli. Onder de titel "Mellenaar in de kijker: Roger De Frenne, een bescheiden mens, doch een zeer groot landschapsschilder" verscheen in De Gonde, jg. 32 (2004) nr. 3, een uitgebreid artikel.

Aan beide families bieden ook wij ons diepmenselijk medeleven aan.

Herdenkingsprijs Anton van Wilderode

Naar aanleiding van de jaarlijks georganiseerde herdenking van de geboortedag van wijlen de priester-dichter Anton van Wilderode, werd dit jaar op 28 juni de "Herdenkingsprijs Anton van Wilderode" in het gemeentehuis van Moerbeke-Waas door Hildegard Coupé uitgereikt aan onze voorzitter, Daniël Lemmens. Vele jaren reeds weten we hem actief als promotor en initiatiefnemer van diverse activiteiten rond de figuur en het werk van voornoemde Vlaamse literaire voorman, wij verwijzen hier dan ook graag naar de tentoonstelling "Een huis, een havenlicht ..." (*de kunstcollectie van Anton van Wilderode te gast in Melle*) die vorig jaar werd georganiseerd in zaal Transept van het P. C. Caritas. Aan de relatie van de dichter met onze gemeente werd er in het verleden tevens heel wat aandacht geschonken, ook in ons eigen heemkundig tijdschrift. Kers op de taart was de onthulling in juni 1995 van het literaire monument 'de Poëzierotonde', waarin ook een gedicht van Anton van Wilderode is opgenomen, de dichter was er trouwens ook op aanwezig.

School en Museum

In het kader van hun lerarenopleiding (lager onderwijs) aan de Artevelde Hogeschool Gent hebben Jolien Stals en Aurélie De Maesschalck net voor de zomervakantie een prachtig werkstuk afgeleverd dat kan dienen als handleiding voor een creatief en actief bezoek aan het Gemeentelijk Museum Melle dat zeer geschikt is voor het 4de en 5de leerjaar van het basisonderwijs. Wie daar concreet kennis van wil nemen kan hiervoor terecht in het Gemeentelijk Museum, Brusselsesteenweg 393-395 te 9090 Melle (09.252.26.47 of museum.melle@skynet.be). We geven aan beide studentes een dikke proficiat en wensen hen een vruchtbare en succesvolle loopbaan in het onderwijs. Onderstaande foto's illustreren een proefbezoek aan ons gemeentelijk museum.

MELLE verbreedert met ... MELLE, OKRA-Melle bijt de spits af in Frankrijk

door Daniël Lemmens

In de voorbije periode werden er heel wat informele contacten gelegd tussen onze gemeente en het Franse Melle, een dorp in het departement Deux-Sèvres in de regio Poitou-Charentes, een 700 km van hier, om te komen tot een officiële jumelageovereenkomst. Zo bracht in augustus van vorig jaar, een delegatie uit Frankrijk onder leiding van hun burgemeester Yves Debien, een bezoek aan onze gemeente. Via een fietstocht in onze deelgemeenten, waarbij ze begeleid werden door onze schepenen Frederik De Buck, Dany Cottenie, Dirk Gistelincx en gemeenteraadsleden Erwin Van Heesvelde, Freddy Van De Putte en cultuurbeleidscoördinator Bram Lentacker, maakten ze kennis met een aantal typische uithangborden: onze kastelen, brouwerij Huyghe, Eandis en hortentiakwekerij Pieters. Dit eindigde met een plechtige ondertekening van de intentieverklaring tot jumelage door beide burgervaders Dirk De Maeseneer en Yves Debien op het gemeentehuis. Hierin staat vermeld dat beide gemeentebesturen de uitwisseling beogen van elkaars geschiedenis, het dagelijkse leven en belangrijke elementen met het oog op een betere internationale samenwerking tussen elkaars inwoners. Men denkt hierbij vooral aan gezamenlijke projecten van verenigingen, scholen, bedrijven...

Tijdens het voorbije pinksterweekend bracht een Belgische afvaardiging onder leiding van de voorzitter van het jumelagecomité Luc Vervaeke een tegenbezoek aan Frankrijk. Ze werd er zeer joviaal ontvangen op de "Mairie" en de jumelageovereenkomst werd plechtig ondertekend. Tijdens hun driedaagse werden ze rondgeleid door de oude straten en straatjes, langs 3 pareltjes van Romaanse kerken, een lieflijk riviertje, een stuk middeleeuwse vestingmuur en een paar laat-renaissancegevels. Op de markt, met prachtige kiosk, konden ze genieten van de vele stands en kraampjes. De moeite waard was ongetwijfeld het wandelpad buiten de stadsmuren "chemin de la découverte" met charmante zichten op Melle. De kers op de taart was het bezoek aan de oude zilvermijnen, de toeristische trekpleister van de gemeente.

De eerste vereniging die de spits afbeet en geschiedenis schreef was Okra, een van de meest actieve organisaties van Melle. Ze realiseerde de eerste uitwisseling tussen beide gemeenten onder impuls van haar voorzitter Agnes Rigaux. Ze plande hun jaarlijkse meerdaagse reis in functie van de jumelagemeente uit Frankrijk en beleefde er een hoogtepunt van hun reis.

Van links naar rechts: Agnes Rigaux, voorzitter van Okra/Melle, de burgemeester van Melle (B) en Melle (F) en de gids van dienst.

Groepsfoto van Okra / Melle in Melle (F).

Na een bezoek aan de stad Angers en een boottocht op het uitgestrekte moerasgebied "Le Marais de Poitevin" belandden ze op 25 augustus in Melle. Het bezoek werd volledig georganiseerd door het Franse jumelagecomité, vertegenwoordigd door de heer en mevrouw Don, die alle activiteiten begeleidden. De eerste afspraak waren de zilvermijnen. Onder leiding van een ervaren gids doorliepen we de bochtige gangen en kregen tussendoor overvloedige uitleg over het ontstaan, de werking en het belang van de uitbating gedurende de Merovingse en Karolingse periode (500 tot 1100). We stonden versteld te vernemen wat een massa tijd en energie er nodig was voor één zilverling. Op dit ogenblik zijn het de oudste mijnen in Europa die nog open zijn voor het publiek.

De gids sloeg, zoals vroeger, een muntstuk, dat hij Medolus, Metallum of Metullo noemde en waarvan de naam van het Franse Melle afkomstig zou zijn (zie ook De Gonde, 2011/3 p.14).

Voorzijde van de folder m.b.t. de zilvermijnen te Melle (F).

Hierna stond een feestelijke ontvangst op het programma. Op de trappen van het stadhuis werden we verwelkomd door beide burgemeesters, Dirk De Maeseneer en Yves Bedien. In het stadhuis beklemtoonden de burgervaders in hun toespraken dat de protocolaire formaliteiten achter de rug zijn en de uitwisselingen kunnen starten. Tevens legden ze de nadruk op de internationalisering en de verbondenheid van beider gemeenten met dit initiatief. Het bezoek van Okra, als eerste organisatie, bekrachtigde in feite officieel deze samenwerking. De sympathieke Franse burgemeester zorgde voor een verrassing toen hij de viering aankondigde van het gouden jubileum van de aanwezige Okraleden Roger De Meyer en Rosa De Frenne. Hun zoon, schoondochter en kleinzoon, die op de hoogte gesteld werden van deze uitzonderlijke gebeurtenis, waren aanwezig. Onder luid applaus kregen de jubilarissen bloemen aangeboden alsook de herinneringsdiploma's van beide gemeenten en van Okra. Deze feestviering kreeg bij deze gelegenheid een symbolisch karakter van de verbondenheid tussen beide gemeenten. Hoe kan het anders dat daarna het glas geheven werd op de feestelingen en op de verbroedering met het Franse Melle. Dit gebeurde met de streekproducten: de Melse cake en Pineau des Charentes. Dit gezellige samenzijn werd besloten met een maaltijd in restaurant "Les Glycines".

Links: Dirk De Maeseneer, burgemeester van Melle (B) en rechts: Yves Bedien, burgemeester van Melle (F).

Een verrassing voor het jubilerend koppel, Roger De Meyer en Rosa De Frenne.

In de namiddag stond een verkenning op het programma van het oude historische deel van Melle. Onder leiding van een historicus wandelden we door smalle straten, volgden de oude vestingsmuren en kregen uitleg over monumenten en historische gebouwen. De blikvanger was ongetwijfeld het bezoek aan de drie Romaanse kerken, dat een halte vormden voor de pelgrims op weg naar Sint-Jacob-van-Compostella. Bij de kerk Saint-Savinien, op de oude stadswallen, viel het portaal op getooid met een uitbeelding van Christus in een medaillon met binnenin de talrijke beeldhouwde versieringen. Dit gebouw werd nog gebruikt als gevangenis en is nu een concertzaal. De kerk Saint-Pierre, gelegen aan een groot plein met prachtige bomen, wordt gekenmerkt door zijn veelkleurige glasramen en opvallend religieus meubilair. Het meest indrukwekkend is de kerk van Sint-Hilaire, geklasseerd als "Monument Historique" en in 1998 uitgeroepen tot Unesco-Werelderfgoed. Tot de opvallende decoratieve elementen behoort een groot ruitersstandbeeld op de noordgevel in de nis boven het portaal. Het koor werd in 2005 omgevormd tot een modern kunstwerk in marmer, ontworpen door de bekende Franse kunstenaar Mathieu Lehanneur. Doopvont en altaar werden harmonieus in elkaar geïntegreerd.

De Sint-Hilariuskerk (Saint Hilaire) te Melle (F).

Het groot ruijterstandbeeld in de noordgevel van de Sint-Hilariuskerk.

Melle Frankrijk heeft heel wat te bieden. Ze bezit een splinternieuw cultureel centrum, openluchtzwembad en overdekte markt in art-decostijl. Naast kunst en geschiedenis worden op regelmatige tijdstippen tentoonstellingen, festivals en andere culturele activiteiten georganiseerd. Men kan er ook kuieren langs winkels en typische woningen. Bovendien ligt het niet ver van de Atlantische kust.

De jumelage biedt nieuwe kansen voor instellingen, scholen, verenigingen en particulieren om hun wereld te verruimen op educatief, sportief en cultureel gebied. Zo zijn er al contacten gelegd om volgend jaar leerlingen uit de afdeling Bureelwerken van het Sint-Franciscusinstituut stage te laten lopen in het Franse Melle en het koor Pojedu heeft ook de intentie daar te gaan optreden.

MUNTE – Merelbeke
St.-Bonifatiuskerk
Zondagen 23-30 september
7-14-21 oktober 2012
14.30 – 18 u
Gratis toegang

Tentoonstelling Verrassend Textiel Elke draad heeft zijn eigen verhaal

Exposanten :
Eric Van Acker, Hermine Roels, Julia Van Vlasselaer, Cecile Vanden Hende, Ann-Marie Steveninck, Christiane De Clercq, Jacques Coenye, Marie-Louise Vehent, Art@De Pinte, Suus Lenaerts, Griet Johnson, Louis Van Caneghem, Jeanine Schoone, Rozette De Smet, Sophie De Laere, Handwerkatelier Christoforus, Ghislaine Moors, Sophie Poppe

Met medewerking van :
Provincie Oost-Vlaanderen, Gemeente Merelbeke, Padre Renaat De Paepe, André Vander Kelen, Museum Geraardbergse Chantillykant, Ingrid Lewyllie, Artistieke School voor Kunstnaaldkant Zele, Oud- en Heemkundige Kring Zele

Info: De Muntenaar
p.a. Jos Ottermans
Torrekenstraat 48
9820 Munte-Merelbeke
tel. 09 362 70 43
gsm 0471 071145
e-mail : jobeka@skynet.be

VRAAG

Ons medelid Johan De Baets stuurde ons een foto met daarop een ijzeren plaatje (met halverheven daarop volgende aangebracht: N-62-W), verticaal aangebracht op de muur rechts van het portaal van de Sint-Bavokerk te Gontrode, op dit plaatje is een ander plaatje, met aan de bovenzijde een bolvormige uitstulping, horizontaal aangebracht.

Wie van onze lezers kan ons aangeven waarom dit plaatje aan de kerkmuur te Gontrode werd bevestigd en/of wat de functie daarvan was?

U kunt met ons contact opnemen via 09.252.26.47 of museum.melle@skynet.be

IN HET VOORBIJGAAN

Schetsen van een
gekreukelde zomer

door Norbert De Meyer

*Momentopnamen. Schetsen. Zo typeer ik deze minigebeurtenissen uit het Melse leven, zomer 2012. Onbelangrijke flarden in de wereldgeschiedenis, belangrijk in de ogen van hen die ze meemaakten. Ik stond er bij en keek er naar, van dichtbij, van iets verderaf of van de overkant. Ik noteerde ze in mijn hoofd, schreef ze later uit. Waarvan hier de neerslag. Daarom die **tegenwoordige tijd**, alsof het nooit voorbij gaat en met een vingerknip weer oplost in de mist van de tijd.*

Donderdag 5 juli: koersen en verzuipen. - Ik heb niets tegen mensen die zichzelf kastijden. Zoals coureurs. Om die maar te noemen. Veertien keren zoefde de bende op deze verstikkende achternoen voor mijn huisdrempel langs. Evenveel keren werd het drukke kruispunt De Leeuw ontvolkt. Daar waren de godganse namiddag twee oranje agenten zoet mee. Evenveel keren leek mijn straat herschepen in een eenzame weg ergens in de Russische steppe. "Lucht en leegte. Alles is leegte", zegt het boek Prediker. Zããlig. Ten andere, velorijden is een milieuvriendelijk gedoe, maar die alle verkeerswetten aan hun laarzen lappende begeleiders in de autocaravan maken er een kortstondige, doch hemeltergende hel van. Onder toeters van divers pluimage en jankende sirenes werd baan geruimd voor de pedaalridders. Na veertien ronden vonden ze het welletjes en werd het dagelijkse ritueel opnieuw ingevoerd. Uit met de rust. Dacht ik. Toen kwam de regen. Gelukkig duurde de zondvloed geen veertig dagen. Toch zelden meegemaakt, wisten vele Mellenaren en de wijde wereld daar rond. Een mankement aan het pompgemaal langs Heusdenbrug, werd gefluisterd. Goed voor één keer. Geen veertien, zoals de coureurs...

Woensdag 11 juli: eten en zingen. - Zo, ongeveer, stel ik me voor dat het er aan toe was gegaan tijdens de wonderbaarlijke brood- en visvermenigvuldiging. Lang geleden, weliswaar, en dit keer een ovenkoek met beenhesp en de gebruikelijke versieringen. En aanschuiven geblazen met de blauwe etensbon. Omdat het 11 juli was en Vlaanderen Feest. De Kruisstraat was afgebakend als gold het een rampenoefening. Met dichtgeknoopte jas, het sjaaltje stevig om de hals, want het was rillen geblazen in de vooravond, me in het feestgewoel ondergedompeld. Met een paar honderden zaten ze in elkaar gedoken aan de houten feesttafels, die als een lintworm midden de straat stonden uitgestald. En zo'n beetje weggegooid in een hoekje stond een podium waarop later met een volle maag konden worden meegezongen met Della Bosiers en haar muzikanten. Ze stoffen de liedjes van oud-Mellenaar en zanger Wim De Craene behoorlijk af, zodat diens toenmalige hits Tim en Rozanne ver door de Kruisstraat dwarrelden. Het gestreken licht van die wonderlijke vooravond maakte deze zangstonde nog intenser. Met De Craene's teksten is de melancholie nooit ver uit de buurt.

Zondag 15 juli: vakantie en ongemakken. - Het lijkt wel of ik straks alleen in Melle achterblijf te oordelen naar de bepakte auto's die aan het kruispunt De Leeuw aanschuiven om de richting snelweg te nemen. Weg, ver weg van het alledaagse hier. En zo rap mogelijk. Met de glimlach en karrenvrachten geduld. Zelfs mijn burens laten hun huis achter alsof het hen niet kan verdommen wat er verder mee gebeurt. Fietsen op bagagerekken vastgeklemd, bevoorrading in de koffers geduwd alsof er nergens eten beschikbaar zal zijn. De hele kleerkast in reusachtige valiezen gepropt. Ik had mijn deel eerder dit jaar al gehad, dus wat zou ik klagen? Toch stemde hun weggaan me ietwat droevig, of kwam dat omdat het weer zo somber bleef en een van mijn meest geliefde auteurs, Gerrit Komrij, eeuwig met vakantie was gegaan? En dichter Rutger Koopland ook nog. Ik voel me op literair gebied als een kaas met gaatjes. Over reizen had Komrij zijn buikje vol: "Nooit weet je van tevoren welke kwalijke wind er dit keer uit de zak met onheil voor je zal worden losgelaten. Niet het spectaculaire, het charmante maakt het reizen tot een avontuur, maar juist het banale, het gemene. Een zeurende kies. Een stukgetrokken veter. De echte hel ligt in het alledaagse, in het geniepige." Zijn woorden. Nu ja, en desondanks, ik wens mijn burens en

dorpsgenoten een weldoende vakantie toe. Misschien brengen ze wat zomer mee op de hoedenplank, want waar zij naartoe rijden, kun je zon scheppen met handenvol.

Zondag 22 juli: zomer en bloemen. – Als een kind dat op de komst van de sint wacht. Zo intens keken wij uit naar de zomer die eindelijk aan de deur staat te frunniken. Het wordt tijd. De schobbejak. Binnenkort zullen de boeren sakkere ter wille van de uitgedroogde velden en knarsetanden de uitbaters van binnenpretparken die garen sponnen uit het verkeerde seizoen. Haast je, rep je naar de waterkant. Straks mag de Melse groendienst uitrukken om de bloemstukken die de Brusselsesteenweg sieren te bewateren. Werk aan de winkel en eventjes(?) zweten.

Dinsdag 24 juli: bier en prijs. – 'Iemand zien werken, is het mooiste dat er is', grimaste mijn vader. Een gekke constatering vond ik dat, voor iemand die zelf zo noest arbeidde. Nu ik al een tijd en wijle tot de jaren van discretie en verstand ben gekomen, moet ik hem gelijk geven. Want werken kunnen ze in Melle. Ik zie het zonder een poot uit te steken. Ik pluk er onze eigenste brouwerij Huyghe uit. Onlangs viel ze (alweer) in de bierprijzen. Geen prijsje van wat-heb-je-me-daar, maar een internationale. In Londen dan nog. Met de hittegolf die we net achter ons hebben, smaakt natuurlijk alles wat drinkbaar was. Maar goed, het Melse bier steekt weer de kop boven de schuimkraag uit. Cheers!

Zaterdag 18 augustus: rommel en eindelijk... zomer. – Melle-Vogelhoek. Kermisweekend. Tussen al het fraais op de rol staat ook de rommelmarkt in de Tuinstraat. Zowat alle aangelanden en enkele verre omwonenden hebben hun zootje teveel of nooit gebruikt of foute cadeaus op de stoep geëtaled. Ook dit jaar barst de Tuinstraat uit haar voegen om alle kraampjes te herbergen. Dat heb je als iets gratis wordt aangeboden. Als kippen die bij het eerste gloren van stok springen, staan omstreeks zes uur de eersten al uit te pakken. Kwestie van een goede plaats te bemachtigen. Ze gapen wellustig en turen met smalle oogjes naar de rijzende zon, want de nacht was kort en de dag wordt lang. En heet. Toegegeven, ik ben er ook op dit ontielig vroege uur, want wie eerst komt, eerst maalt. Weken van tevoren heb ik met hartzeer mijn boekenkast uitgemest ('wieden' in bibliotheektaal) en nu liggen tal van mijn lievelingen op een beduimd laken te wachten op de schaarse koper. Zo zal ik vandaag een paar honderd bekenden en minder bekenden voor mijn amateurkraampje zien paraderen, sommigen zullen mijn spullen geen blik gunnen, anderen veinzen enige belangstelling. Een brave ziel, tenslotte, zal uit mededogen de geldbeugel opdiepen. Nog even zal ik dat boek koesteren, dan het ultieme afscheid. Ik kan uit de tientallen kraampjes, met uitlopers tot in de Begoniastraat, de gehaaide en getaande verkopers zo uitpikken. Anderen slurpen hun koffie, kletsen wat met de omstanders en laten hun crisisprijzjes over aan de markt van vraag en aanbod. Vanavond zullen de restanten met zware tred opnieuw in de auto geprakt worden, zodat ze weer een jaar lang ergens in een hok ferm in de weg staan tot... de volgende Vogelhoekkermis. Een jaar, een oogopslag. En na de rommel moest de échte kermis nog beginnen.

Vrijdag 31 augustus: Herfst verkleurt weer langzaam alle bomen. – Gisteravond 'regende het in de hel'. Een hemelse boog kromde zich over Melle. Hij klom gezwind van Heusdenbrug de stalen lucht in en raakte ergens weer de grond richting vormingsstation. Het was alsof de zomer een feestelijk slot wou breien. Ik heb er in stilte staan naar kijken, met verbijstering bijna, tot de kleuren zachtjes uiteenrafelden. Zelfs het tot vervelens toe gehoorde liedje van Gerard Cox wordt dezer dagen weer van stal gehaald. Misschien is hij nog niet helemaal voorbij die 'mooie' zomer, maar ik vrees dat straks het ietwat geblesseerde seizoen toch wordt ingepakt. Dat merkte ik toen ik een paar dagen geleden met de fiets langs het jaagpad van de Schelde reed. Vooral als de dag sterft en de koperen zon zich vermeit tussen het almaar schaarser wordende gebladerte. Het vocht

kruipt uit de grasbermen en nestelt zich onder mijn huid. De laatste zonnestralen zijn geniepig hard, ze doen hun uiterste best om de zomer te laten duren tot de rek er uit is. De weemoed van de herfst loert door het sleutelgat.

Over het leven tijdens de godsdiensttroebelen in onze gewesten.

Wie geïnteresseerd is in de opkomst van de reformatie, de beeldenstormen, de godsdienstperikelen tijdens de 16de en 17de eeuw in Vlaanderen, mag zeker de lezing van Tim Piceu **Over vrijbuters en quaetdoenders. Terreur op het Vlaamse platteland (eind 16de eeuw)**, naar zijn gelijknamige boek, niet missen.

Tim Piceu vertelt over het Vlaanderen waar vrijbuiters ongestraft roofden, vee stalen, moordden, plunderden en verkrachtten. Voor de gewone bevolking betekende de godsdienstoorlog voortdurend leven met terreur en angst: hinderlagen en hongersnood, ontvoeringen en brandstichting, afpersing en ongewenst bezoek van muitende soldaten.

Hoe leefden de Vlamingen hiermee? Kregen ze steun van de overheid en het gerecht? Of gooide de bevolking het op een akkoordje met de vijand? Het hallucinante verhaal, dat gebaseerd is op authentieke gegevens uit archieven, bibliotheken en musea wordt hier uit de doeken gedaan.

Om de sfeer helemaal te proeven wordt de lezing opgeluisterd door de muzikanten van Pandora². De muziekgroep van Marcel Ketels, Bart Roose en Erik Boone brengt op historisch onderbouwde wijze stukken uit de Middeleeuwen en Renaissance. Een absolute aanrader om deze klassiek geschoolde muzikanten aan het werk te zien.

Datum: 7 december 2012
Plaats: Raadzaal gemeentehuis Merelbeke
Uur: 19u tot 21.15u
Inkom gratis

Oorlogsjournaal 1914 -1918 van het 'Maison de Melle' (Deel 13-Slot) vertaling door Paul Van Caeneghem

November 1918

Vrijdag 1 november. Men heeft 's nachts vier konijnen gestolen. Wij besluiten de overblijvende op te eten.

Zaterdag 2 november. Met tussentijden van ongeveer vijf minuten spuwt een kanon van sterk kaliber een obus uit. Dat duurt van halfvijf tot zes uur 's morgens. Alles schokt, het lawaai is oorverdovend, ruiten vliegen aan scherven. De lichtflitsen zijn net bliksemschichten. Het blijkt allemaal afkomstig te zijn uit de omgeving van het kasteel de Bueren.

Men eist zestien kippen op in ruil voor één bon! Broeder econoom poogt wat overblijft van zijn pluimvee en eenden te verbergen.

Voortdurend komen lege schepen voorbij op de Schelde. Er valt ook veel beweging te merken op de steenweg. De

verbondenen zouden de Leie hebben overgestoken en doorgedrongen zijn tot in Nazareth.

Zondag 3 november. Te halfvijf start een kanonade. Een groot kanon op rails blijkt te opereren vanuit Wetteren. De hele dag is het geschut actief. Er heerst een gespannen sfeer, een angstig wachten op ernstige gebeurtenissen. God verhoede ons voor groot onheil!

Er ontbranden heviger luchtduels tussen vliegtuigen. Een Frans vliegtuig stort brandend neer te Gijzenzele. De piloot is dood. We zien geallieerden richting Sint-Denijs-Westrem vliegen.

Geen krant vandaag: een harde ontbering.

Dinsdag 5 november. Rond 11 uur wordt een brug opgeblazen langs de spoorweg naar Geraardsbergen. Gebroken ruiten in de kapel.

Opnieuw geen kranten. Veel wilde geruchten, maar niemand weet iets met zekerheid. Met tussenpozen klinkt de hele dag kanongebulder.

Woensdag 6 november. Alle weerbare mannen van het dorp worden opgeëist. Er groeit paniek. Buren komen naar ons toe gevlucht. 'Gustje' en De Visschere worden opgepakt. Victor ontsnapt aan arrestatie door zich achter een kast te verschuilen. 's Namiddags ontploft opnieuw een brug aan het spoor naar Geraardsbergen. De heftige explosie doet het hele college schudden, maar er is bijna geen schade.

Donderdag 7 november. De brug, het viaduct en het station bij de Bueren vliegen de lucht in.

Vrijdag 8 november. Een deel van de spoorweg richting Kwatrecht wordt opgeblazen. Een stuk rail van manslengte vliegt tot bij de serre en slaat een diep gat in de grond.

Zaterdag 9 november. Mooi weer: uitstekend voor de vliegtuigen die niet op zich laten wachten. Talrijke luchtduels: de geallieerden vliegen zó laag dat ze aan het bereik van de kanonnen ontsnappen. Rond vijf uur stijgt een grote rookkolom achter het dorp op. Alle telegraafpalen worden omgezaagd. De beschaving is toch een mooie zaak!

Zondag 10 november. Een zeer kalme nacht, gevolgd door een verschrikkelijke dag. Na de ochtendmeditatie te 6 uur begint het bombardement op het college. Talrijke obussen vallen op onze school: wij hebben er 129 geteld. De burens komen schuilen in de kelder onder de refter. De zaal van de grote leerlingen en het nieuwe gebouw worden zwaar toegetakeld. Drie van de zes moffen die in een vleugel verblijven worden gekwetst.

Het museum voor natuurgeschiedenis wordt verpulverd. In het kabinet voor fysica worden de instrumenten vernietigd. Een granaat treft het dak van het waterreservoir. Ook de kamer rechtover de lingerie en de muziekzaal krijgen het te verduren. Vele projectielen op de speelplaats van de groten, op de omliggende weiden en de Engelse tuin. Het zwembad wordt zwaar beschadigd, alsook de bovenste leidingen van de artesische put. Talrijke bomen sneuvelen, waaronder de 'Gleditchia triacanthos'.

Maandag 11 november. 's Nachts bleef het kalm. Plots wordt gewag gemaakt van een mogelijke wapenstilstand. Het gerucht preciseert zich vanaf 11 uur, en reeds te halftwaalf wordt een bericht met driekleur aangeplakt dat het vertrek van de vijand aankondigt en oproept tot kalmte. Overal worden vlaggen uitgehangen. Mensen komen uit hun schuilplaatsen. Er heerst een ernstige en tevens aarzelende sfeer. Na zoveel lijden baant de vreugde zich maar langzaam een weg. De moffen hebben noch de brug over de Schelde, noch die over de Gondebeek doen springen.

Dinsdag 12 november. De dag kondigt zich prachtig aan. Het hele dorp vlucht. Voortdurend trekken groepen vluchtelingen voorbij die naar huis terugkeren. Enige soldaten op verlof komen terug in het dorp. Zij worden in triomf rondgedragen. 's Namiddags bereikt de opwinding een hoogtepunt. Er klinken serenades, en men drinkt stevig op de geallieerde overwinning. De Heer heeft eindelijk het recht doen zegevieren.

Woensdag 13 november. De koning doet te 10 uur een triomfantelijke intocht te Gent. De hele dag trekt een stoet nieuwsgierigen van het dorp naar de stad om er de feestelijkheden bij te wonen. Talrijke soldaten van alle rang keren vrolijk-gehaast naar huis terug.

Donderdag 14 november. De leerlingen beginnen terug te komen.

Vrijdag 15 november. Heel koud sinds twee dagen: 4 tot 5 graden Celsius. Nog altijd veel beweging alom.

Zondag 17 november. 's Morgens defileert een voorpost van de cavalerie onder leiding van generaal Jacques over de steenweg. Daarna is het de beurt aan de infanterie, de lichte artillerie, een eindeloze stoet in prachtige uitdossing.

Het college krijgt talrijke bezoekers over de vloer. Gendarmes kwartieren bij ons in, samen met deserteurs. Wij kunnen jammer genoeg niet enig comfort aanbieden. Gisteren werd gestart met de opruiming van het amfitheater. De goede nonnen van Roeselare zijn met dezelfde karwei begonnen in het museum voor natuurgeschiedenis, een enorme taak.

Maandag 25 november. Terugkeer van alle studenten.

Vrijdag 29 november. Vandaag werden te twee uur en een kwart vijftig kanonschoten afgevuurd om aan te kondigen dat het hele grondgebied door de moffen is ontruimd.

Januari 1919

Vrijdag 17 januari. Enkele weken na de wapenstilstand zijn de timmerlui begonnen aan de restauratie van de slaapzaal der groten. Vandaag heeft een laatste hamerslag het karwei afgerond. Er rest geen spoor meer van de bezetting door de moffen.

Maandag 20 januari. Vandaag steeg uit de richting van Kwatrecht een dikke walm van rook en vlammen op. Dan volgde een donderende explosie. Het munitiedepot ging de lucht in. De bevolking, in paniek geslagen, kreeg bevel het dorp te ontruimen. Een treurige stoet vluchtelingen van alle leeftijden, soldaten en burgers door elkaar, lieten alles achter, stroomden over de steenweg of vluchten door de velden op zoek naar een schuiloord. Obussen stortten neer als hagelbuien. In een dreef stierf een oude vrouw, overmand door angst. Huizen vielen in, muren splitsten uit elkaar, deuren en vensters werden weggerukt. Als orgelpunt op de horror dreef rook gemengd met traangas in de richting van Wetteren. Hoe is het mogelijk dat zulke catastrofe, twee maanden na de wapenstilstand, nog kan voorkomen?

Noteer dat iedereen dergelijke feiten heeft gevreesd. Oordeel maar: in het centrum van volkrijke dorpen zoals Kwatrecht, Melle, Wetteren-ten-Ede en Laarne, tussen de spoorweg en de steenweg van Brussel naar Gent, liggen over een afstand van circa 1 kilometer, enorme hoeveelheden obussen, mijnen, granaten van ieder kaliber en tonnen dynamiet opgestapeld. Men heeft amper de gasobussen wat aan de kant gezet. Een paar schildwachten staan erbij, maar de toegang tot het geheel is praktisch openbaar.

Burgers wandelen er rond, op zoek naar koperen hulzen die men ter plaatse leegmaakt, zodat de grond op bepaalde plaatsen overdekt ligt met kruit. Kinderen spelen er met voetzoekers en lonten, en schieten er vuurpijlen af. De protesten uitgaande van de bevolking waren vruchteloos. Van zodra wij ons bewust waren van het gevaar, stuurden wij de leerlingen naar huis. Het college leed weinig onder hoger vermelde explosie: enkele deuren werden losgerukt, een paar ruiten vlogen aan diggelen, wat plaaster kwam los.

Het ergste kwam thans voor ons toen wij de nieuwe (*Belgische*) bezetting ondergingen van de lokalen die wij net met grote kosten hadden gerestaureerd.

Donderdag 23 januari. Een verzoekschrift werd gericht tot generaal De Blauwe om het college te ontheffen van de bezetting.

Zaterdag 25 januari. De grenadiers hebben het college ontruimd.

Woensdag 29 januari. Een tweede verzoekschrift aan generaal De Blauwe heeft tot gevolg dat heel het college, nu opnieuw in een heel slechte staat, wordt ontruimd.

Alle herstellingen op de benedenverdieping moeten terug worden aangepakt. Dit gebeurt met veel inzet. Schilders, timmerlui, smeden, slotenmakers, loodgieters, zinkwerkers, elektriciens en stukadoors zijn aan de slag. Broeder econoom zal weten aan welke prijs ...

Op 5 mei, bij de rentree van de leerlingen, staat alles klaar. De inschrijvingen overtreffen onze verwachtingen: 130 leerlingen.

Op 24 september 1919 vond de start plaats van het schooljaar 1919-'20. Afgezien van het museum voor natuurgeschiedenis en van de klassen rond de speelplaats der kleinen is het college volledig gerestaureerd. De prijs voor het verblijf in het pensionaat wordt verhoogd van 1.500 tot 1.800 frank. Wij tellen op 1 november 138 nieuwe leerlingen. Het totaal bedraagt thans 256.

En nu: op Gods genade! ...

Persbericht: Erfgoedcel Viersprong stelt digitale beeldbank voor in Melle.

Erfgoedbank bundelt geschiedenis Land van Rode in beelden: iIn het gemeentehuis van Melle stelde de Erfgoedcel Viersprong Land van Rode haar online Erfgoedbank voor. Dat is een digitale beeldbank waarop iedereen foto's, filmpjes, geluidsbestanden, archiefstukken en ander documentatiemateriaal over de geschiedenis van Merelbeke, Melle, Oosterzele en Sint-Lievens-Houtem kan posten. "Het cultureel erfgoed van onze streek moet zichtbaarder en toegankelijker worden", zegt erfgoedcoördinator Elisa De Puyseleyn.

"Veilig beleggen in tijden van crisis, dat is waar de nieuwe Erfgoedbank voor staat." Voor de Merelbeekse schepen van Cultuur Bertrand Vrijens (SP.A) kon er wel een grapje af, vorige vrijdagavond in het gemeentehuis van Melle. Vrijens onthulde er, als voorzitter van de Erfgoedcel, de website waarop iedereen die wil, een bijdrage kan leveren. "Oude foto's, prentkaarten, affiches, filmpjes, dagboeken, ..., zitten vaak verborgen in collecties van verenigingen of liggen gewoon op zolder bij mensen thuis", zegt hij. "Beelden en getuigenissen van stoeten en processies, inhuldigingen en kermissen of kiekjes van het leven van alledag zijn daardoor amper zichtbaar voor het grote publiek. De Erfgoedbank moet daar verandering in brengen, want wat is er leuker dan met de hele familie samen zitten en herinneringen ophalen? Ik ben ervan overtuigd dat de website op termijn een volwaardig digitaal archief zal worden en er misschien wel buurgemeenten als Zottegem en Gavere mee op de kar zullen springen."

Erfgoedcoördinator Elisa De Puyseleyn licht de werking van de Erfgoedbank toe: "We hebben al dikwijls ervaren dat heel wat heemkundige verenigingen en privépersonen moeite hebben om hun archief te beheren. Met onze website willen we dat euvel zo veel mogelijk de wereld uit helpen. We werken samen met lokale partners die hun collecties digitaliseren, beschrijven en via de Erfgoedbank tonen. Het Gemeentelijk Museum van Melle, het Gijzels Genootschap van de Kerkull, erfgoedliefhebber Eddy Van Cauwenberge en privéverzamelaars Ignace Van der Kelen, Eric Van den Driessche en Marie-Jeanne Pede uit Sint-Lievens-Houtem hebben bijvoorbeeld al intensief meegewerkt. Nu hopen we nog meer mensen warm te maken. De bedoeling is namelijk dat het cultureel erfgoed van onze streek toegankelijker en zichtbaarder wordt voor iedereen. Voorwaarde is wel dat het getoonde materiaal minstens 25 jaar oud is. Op de website kunnen geïnteresseerden onder meer grasduinen in de collectie, een commentaar plaatsen en favoriete objecten bundelen en delen via sociale media."

www.erfgoedbanklandvanrode.be

RDC

INHOUDSTAFEL

Woord vooraf	1
Aankondiging lezing	2
Uit de geschiedenis van het college: 100 jaar geleden	3
Heemkundig nieuws	7
MELLE verbreedert met ... MELLE	9
Vraag	12
In het voorbijgaan: Schetsen van een gekreukelde zomer	13
Oorlogsjournaal 1914-1918 van het 'Maison de Melle' (Deel 13-Slot)	16

Werkten mee aan de realisatie van dit nummer

- Norbert De Meyer
- Xavier De Schryver (foto)
- Daniël Lemmens
- Jan Olsen
- Geert Synnesael (foto)
- Paul Van Caeneghem
- Marcel Vandeputte (foto)
- Françoise Verhooosele (opmaak)

druk GREG@L-COPY

Openingsuren Gemeentelijk Archief & Documentatiecentrum

Maandag	08.30 tot 12.00 uur	13.30 tot 17.00 uur
Dinsdag	08.30 tot 12.00 uur	13.30 tot 17.00 uur
Woensdag	08.30 tot 12.00 uur	13.30 tot 17.00 uur
Zaterdag	09.00 tot 12.00 uur	(enkel op de 2de en 4de van de maand open)

Gesloten op donder-, vrij-, zon- en feestdagen
en tijdens de maanden juli en augustus.

Gemeentelijk Museum: enkel op afspraak

SLUITINGSDAGEN LEESZAAL GEMEENTELIJK ARCHIEF EN DOCUMENTA- TIECENTRUM VOOR HET JAAR 2012

zaterdag 10 november (n.a.v. zondag 11 november)

**zaterdag 22 december 2012 t.e.m. woensdag 2 januari 2013 (kerst- en
nieuwjaarsperiode)**

Brusselsesteenweg, 393-395—9090 Melle

+ 32 (0)9 252 26 47 museum.melle@skynet.be <http://www.degonde.be/>